

Радни материјал за ученике 2.2

Алат за анализу и решавање дилема

Ово је алат, а не подсетник. Питања се не могу применити у свим случајевима, па треба изабрати она која ти највише одговарају. Боље је пажљиво размислити о неколико питања, а не означити квачицом целу листу.

1. Скупити **информације**.

- Ко је укључен?
- Шта они желе? (Која су њихова права, потребе, циљеви или интереси?)
- Које улоге људи имају?
- У чему је проблем/дилема?
- На који начин се овај случај тиче мене?
- Шта каже закон? (Да ли се морам придржавати неких законских обавеза или правила?)
- Шта не знамо – шта не разумемо?
- Колико би било тешко пронаћи информације које недостају?
- ...

2. Размотрити **последнице**.

- Постоје ли алтернативе?
- Какав би утицај имала свака од тих одлука и на кога? (На друге директно укључене, на друге људе који живе данас, или ће живети у будућности, овде или негде другде.)
- ...

3. Дефинисати своје **приоритете**.

Које критеријуме сматрам најважнијима да се њима руководим приликом доношења одлуке, на пример:

- У којој мери разумем последице своје одлуке?
- Која морална или верска начела сматрам важним?
- Шта је законито – а шта противзаконито?
- Шта могу очекивати да ће други прихватити – и обрнуто? (Да ли би прихватио/прихватила ову одлуку да сам ја у тој позицији?)
- Шта најбоље функционише? (решавање проблема, финансијска питања).
- Који су жељени или нежељени дугорочни ефекти или нуспојаве?
- Да ли је моја одлука неопозива („нема повратка”), или могу накнадно да је променим?
- ...

4. Донети **одлуку**.

- Да ли се морам одлучити за један циљ и прекршити други?
- Да ли има могућности за компромис?
- У датим условима, шта ми говори интуиција? Са којом одлуком се могу највише идентификовати?
- ...